Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ
про результати відвідування
Ізмаїльського міськрайонного суду Одеської області

04.02.2026

м. Одеса- 2026 р.

І. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19^1, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 04.02.2026 групою національного превентивного механізму (далі – група НПМ) здійснено відвідування Ізмаїльський міськрайонного суду Одеської області (далі – Суд).

Відвідування здійснювали наступні члени групи НПМ:

Тихоненко Тетяна Олександрівна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Фісюков Сергій Сергійович, представник громадської організації.

Суд розташований за адресою: вул. Клушина, 2, м. Ізмаїл, Ізмаїльский р-н, Одеська обл., 68600.

Керівництво суду:

Голова суду – Бурнусус Олександр Олексійович.

Керівник апарату суду – Пригодич Ольга Миколаївна.

Відповідно до статті 22 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», об’єкт відвідування є судом першої інстанції та здійснює правосуддя у порядку, встановленому законом. Суд розглядає цивільні, кримінальні, адміністративні справи, а також справи про адміністративні правопорушення у випадках та порядку, визначених процесуальним законом.

Суд розміщено у двоповерховій адміністративній будівлі (фото 1).

На вході до приміщення суду є інформація про найменування судового органу. Охорона приміщення суду та пропускний режим до суду здійснюється працівниками територіального підрозділу Служби судової охорони України. Пропускний пост знаходиться на першому поверсі суду.

Організаційне та фінансове забезпечення діяльності суду здійснює Державна судова адміністрація України через Територіальне управління Державної судової адміністрації України в Одеській області.

Штатна чисельність апарату суду становить 67 штатних одиниць, серед яких 6 вакантних посад. Судочинство у суді здійснюють 11 суддів.

Центральний вхід до приміщення будівлі обладнаний пандусом для руху маломобільних груп населення відповідно до Державних будівельних норм України В.2.2-40:2018 «Будинки і споруди. Інклюзивність будівель і споруд для маломобільних груп населення», затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 30.11.2018 № 327 (далі – ДБН Інклюзивність).

У приміщенні суду, у коридорі першого поверху, встановлені інформаційні стенди з наявною інформацією про графік прийому громадян, телефони гарячих ліній Державної судової адміністрації України, надання безоплатної правничої

допомоги, правила та обов'язки учасників судових процесів тощо (фото 2).

На пропускному пункті наявна аптечка для надання першої домедичної допомоги, яка укомплектована необхідними медичними засобами та препаратами, що відповідають актуальним термінам придатності (фото 3).

У суді облаштовано три зали судових засідань, дві з яких для розгляду кримінальних справ. Всі зали судових засідань розміщені на першому поверсі будівлі суду (фото 4).

Відповідно до вимог Державних будівельних норм України В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди», затверджені наказом Міністерства регіонального розвитку та будівництва України від 17.05.2010 №175 (далі - ДБН Суди) зали судових засідань для розгляду кримінальних справ обладнані загородженням зі спеціального захисного скла для розміщення підсудних (засуджених), лава для розміщення підсудних (засуджених) осіб прикріплена до підлоги (фото 5, 6).

Вікна залу для розгляду кримінальних справ обладнані заґратованими решітками та обладнані системою відеоконференцзв'язку для проведення судових засідань у режимі відеоконференції.

З метою дотримання норм передбачених пунктом 9.5 ДБН Суди, у залі судового засідання, визначеного для розгляду кримінальних справ, проводиться бактерицидне опромінювання (бактерицидними лампами) для забезпечення знезараження повітряного середовища та ведеться журнал з відповідними записами проведення таких опромінювань.

У будівлі суду облаштовано два входи/виходи – основний (центральний) та службовий (конвойний) (фото № 7, 8).

Також в суді організовано доступ підсудних, обвинувачених та відвідувачів до питної води, відповідно до вимог пункту 22.5 Європейський пенітенціарних правил, затверджених Комітетом міністрів Ради Європи від 12.11.1987 (Фото № 9).

Відповідно до статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, статті 59 Конституції України, вимог пункту 6.5.2 ДБН Суди, будівля суду обладнана кімнатою для роботи адвоката з обвинуваченими, підсудними (засудженими), що реалізує їх права на захист (фото № 10).

У суді наявне приміщення для конвою та 2 камери для утримання підсудних (засуджених). Кожна камера обладнана лавою для сидіння, двері виготовлені з металевих грат з накладними замками та зовнішнім запорами (фото 11, 12).

Відповідно до пункту 7.1.2 ДБН Суди, при головному вході до будівлі суду, у зоні вестибюлю, контрольно-пропускний пункт вхідного контролю та охорони забезпечений турнікетом та рамкою стаціонарного металодетектора.

Відповідно до вимог пункту 7.1.3 ДБН Суди та пункту 12 Інструкції, у приміщенні варти наявна металева шафа для зберігання навісних замків, ключів від камер, спеціальних засобів та службових документів, що замикається на замок.

Скарг від підсудних (засуджених), адмінарештованих осіб на умови тримання та неналежне поводження, за інформацією керівника апарату суду, на

адресу суду протягом 2024-2025 років не надходило. Факти заподіяння тілесних ушкоджень чи насильницького заподіяння смерті утримуваного під час перебування у суді також не зафіксовані.

На момент відвідування в приміщенні суду не перебували під вартою обвинувачені (підсудні) чи засуджені.

Під час проведення відвідування суду відзначено, що керівництво суду забезпечило безперешкодний доступ до всіх приміщень суду.

Відвідування групою НПМ здійснювалось вперше.

ІІ. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на захист від катування або нелюдського чи такого, що принижує гідність, поводження або покарання (стаття 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, частина 1 статті 28 Конституції України).

1. Вимогами пункту 6.5.2 ДБН Суди передбачено, що в кожному приміщенні суду камери для підсудних слід передбачати, виходячи з розрахунку три камери на кожну залу судових засідань для розгляду кримінальних справ. Тобто, у будівлі, де розташовано 3 зали судових засідань для розгляду кримінальних справ, має бути обладнано 9 камер, однак обладнано лише 3 камери для тримання підсудних.

Зазначене може свідчити про недотримання встановлених вимог щодо роздільного розміщення осіб, які утримуються під вартою, зокрема — чоловіків і жінок, дорослих і неповнолітніх, а також осіб, яким заборонено контактувати між собою відповідно до процесуального статусу або обставин кримінального провадження.

2. У порушення пункту 6.5.1 приміщенні суду для підсудних (засуджених) та конвою не обладнано санітарні вузли.

Така практика може призводити до тривалого утримання підсудних в неприпустимих умовах, що суперечить вимогам національних та міжнародних стандартів.

Порушення права на життя (стаття 2 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, стаття 3 Загальної декларації прав людини, стаття 27 Конституції України).

3. Установлено факт порушення вимог пункту 7.1.9 ДБН Суди та пункту 13 Інструкції, а саме: у суді відсутній ізольований маршрут конвоювання обвинувачених (підсудних), засуджених до зали судових засідань для розгляду кримінальних справ, у зв’язку з чим, обвинувачені, підсудні (засуджені) конвоюються доступним для третіх осіб коридором, що призводить до порушення їх прав та прав оточуючих на безпеку. Внаслідок цього

унеможливлюється контроль за безпекою громадян, які перебувають у вказаному просторі, що є передумовою для порушення їх прав на особисту безпеку, недоторканість та захист від інших протиправних посягань.

Окрім того, по маршруту конвоювання підсудних відсутні кнопки звукової сигналізації, що є порушенням пунктів 13 і 15 Інструкції.

4. У порушення статті 18^1 Кодексу цивільного захисту України, у будівлі суду відсутнє найпростіше укриття, яке має забезпечувати можливість безпечного перебування громадян під час надзвичайних ситуацій, воєнних дій або терористичних актів.

5. Установлено порушення Правил експлуатації та типові норми належності вогнегасників, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 15.01.2018 № 25, а також ДСТУ 4297-2004 «Технічне обслуговування вогнегасників. Загальні технічні вимоги», а саме, у приміщеннях будівлі суду розміщені вогнегасники, термін дії яких закінчився в 2024 році (фото № 13).

Порушення права осіб з інвалідністю (стаття 21 Конституції України, статті 9, 13 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю).

6. Відповідно до ДБН Інклюзивність, доступність для маломобільних груп населення повинна забезпечуватися фізичною можливістю і зручністю потрапляння та пересування об’єктом.

7. Так, у порушення вимог пунктів 5.3 та 6.3 ДБН Інклюзивність приміщення суду не обладнана вертикальним підйомником або ліфтом, у зв’язку з чим маломобільні групи населення, без сторонньої допомоги, не можуть вільно пересуватися приміщенням суду.

8. Окрім того, верхні і нижні сходинки сходових маршів, якими здійснюється переміщення відвідувачів суду між поверхами, відповідно до вимог пункту 7.2.20 ДБН Суди та пункту 6.3.1.4 ДБН Інклюзивність, потребують оновлення контрастного маркування.

9. У порушення вимог пункту 8.3.1 ДБН Інклюзивність в приміщенні суду відсутні тактильні інформаційні покажчики, які повинні дублювати плоско друковану текстову чи графічну інформацію у тактильному вигляді та шрифтом Брайля.

10. У порушення пункту 7.2.20 ДБН Суди, початок сходів перед входом в адміністративну будівлю, де розміщується суд, не позначений тактильними (рифленими) та контрастно забарвленими попереджувальними смугами, що розташовуються перпендикулярно до напрямку руху безпосередньо перед сходами (плити з конусоподібними випуклостями) (фото 14).

11. Відповідно до вимог пункту 11.5 ДБН Інклюзивність, в приміщенні суду на першому поверсі не облаштовано санітарний вузол пристосований для користування маломобільними групами населення, в тому числі, які переміщаються на кріслах колісних (фото 15).

Порушення права на захист персональних даних (стаття 32 Конституції України, стаття 12 Закону України «Про захист персональних даних»).

12. У порушення вимог абзацу другого частини першої статті 6, частини другої статті 12 Закону України «Про захист персональних даних», у суді відсутні попереджувальні знаки щодо здійснення відеоспостереження при вході до відповідних зон.

ІІІ. РЕКОМЕНДАЦІЇ

Територіальному управлінню Державної судової адміністрації України та Ізмаїльському міськрайонному суду в Одеській області відповідно компетенції:

1. Вжити заходи щодо запобігання порушень, що призводять або можуть призводити до порушень прав людини.

2. Опрацювати питання щодо забезпечення у суді необхідної кількості камер для тримання підсудних (засуджених) з розрахунку не менше ніж 4 м² на особу, передбачивши щонайменше три камери на кожну залу судових засідань для розгляду кримінальних справ, а також санітарні вузли для особового складу варти та підсудних (засуджених);

3. Забезпечити в суді ізольований маршрут конвоювання обвинувачених (підсудних), засуджених від камери до залів судових засідань;

4. Опрацювати питання щодо облаштування у будівлі суду найпростішого укриття;

5. Організувати своєчасний технічний огляд вогнегасників та посилити контроль за дотриманням вимог пожежної безпеки;

6. Створити для маломобільних груп населення відповідні умови доступу до приміщення суду та створити належні умови для їх участі в судових засіданнях;

7. Забезпечити розміщення попереджувального знаку при вході до зони з відеоспостереженням.

Додаток: фотоматеріали на 3 арк. в 1 прим.

Керівник групи НПМ
головний спеціаліст
Відділу сприяння роботі регіональних
представництв Секретаріату
Уповноваженого Верховної Ради
України з прав людини **Тетяна ТИХОНЕНКО**

Фотоматеріали

Фото 1

Фото 2

Фото 3

Фото 4

Фото 5

Фото 6

Фото 7

Фото 8

Фото 9

Фото 10

Фото 11

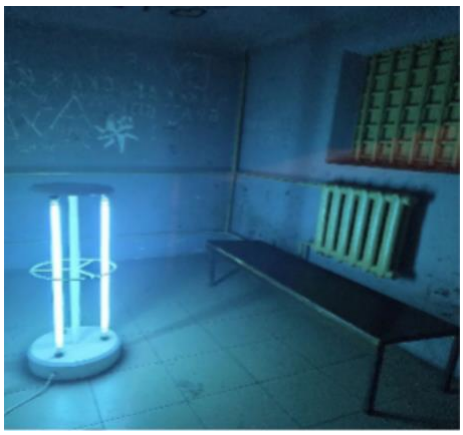

Фото 12

Фото 13

Фото 14

Фото 15

